

CODI DE L'ASSIGNATURA: 5606
TEMARI DE ANTROPOLOGIA
PROFESSOR/A P. ALUJA

PERIODICITAT A/S: Anual
HORES/SETMANA TEORIA:
PROBLEMES: Tres PRACTIQUES: Tres

Aquesta assignatura és obligatoria a cinquè curs pels alumnes de l'especialitat de Zoologia i, optativa per qualsevol de les altres especialitats, per tant, els estudiants poden optar-hi tant a quart com a cinquè curs.

El contingut del programa es basa en els següents apartats:

I. CONCEPTES GENERALS: En aquesta primera part es fa referència al concepte d'Antropologia, així com a la seva història, problemàtica i camps d'estudi.

II. OSTEOLOGIA: En aquesta part s'estudia l'home comparant-lo amb els altres primats fent una descripció fonamentalment filogenètica i ontogenètica, més que anatòmica.

III. PALEOANTROPOLOGIA: S'estudia l'evolució dels hominids fins arribar a l'Homo sapiens sapiens, així com els diferents mètodes que s'utilitzen per datar les restes fòssils trobades.

IV. POBLACIONS HUMANES: Es donen unes nocions d'Antropologia quantitativa que permeten quantificar la variabilitat humana. També es fa esment a altres temes com l'ecologia humana, demografia, bessons, etc.

V. ANTROPOLOGIA MORFOLOGICA: Estudia la variabilitat fenotípica que presenten les diferents poblacions humanes; per exemple, les fases de creixement i desenvolupament, pigmentació, formacions tegumentaries, característiques descriptives, etc.

VI. ANTROPOLOGIA MOLECULAR: Tracta de les distintes variacions a nivell bioquímic que pot presentar l'home actual. S'estudien els polimorfismes sanguinis més importants (grups eritrocitaris, proteïnes, enzims...). Es fa una anàlisi de des diferents patologies que alguns d'aquests marcadors poden portar associades.

VII. RACIOLOGIA: Un cop analitzat l'home en els seus diversos aspectes, es discuteix el concepte de raça, fent una anàlisi dels diferents troncs racials.

VIII. CITOGENETICA: S'estudia del cariotip humà i algunes de les seves alteracions.

5666

PROGRAMA D' ANTROPOLOGIA

TEMA 1. Concepte Mètodes. Fonts. Dades històriques.

OSTEOLOGIA

TEMA 2. Anatomia Humana. Teixit ossi i formació dels ossos. L'esquelet: Columna vertebral. Estèrnium. Costelles.

TEMA 3. Crani : neurocrani i esplanocrani.

TEMA 4. Cintura escapular i cintura pelviana.

PALEOANTROPOLOGIA

TEMA 5. Filogènia Humana. Ordre Primats. Característiques i classificació.

TEMA 6. Caràcters diferencials dels Primats actuals. Caràcters diferencials dels Primats actuals. Caràcters adaptatius i Evolució de Primats.

TEMA 7. Pre-antropins. Australopithecus. Morfologia. Sistemàtica. Cronologia.

TEMA 8. Arcantropins : Gènere Homo. Homo habilis. Morfologia Cronologia. posició filètica.

TEMA 9. Homo erectus. Morfologia. Formes. Sistemàtica. Cronologia.

TEMA 10. Anterandertals. Cronologia. Posició filètica Neandertals. Morfologia. Cronologia. Problemàtica.

TEMA 11. Neantropins. Homo Sapiens fossilis. Cronologia. Formes.

TEMA 12. Ecologia humana: Aclimatació i adaptació. Exemples. Paleoecologia.

POBLACIONS HUMANES

TEMA 13. Antropologia quantitativa: variables i paràmetres centrals i de dispersió. Anàlisi quantitativa de la variabilitat humana.

TEMA 14. Conceptes de demografia. La població humana. Taxa de creixement. Natalitat.

TEMA 15. Mortalitat, esperança de vida. Edat de la població. "Sex-ratio"

TEMA 16. Genètica de Poblacions humanes. Factors que modifiquen les freqüències gèniques i genotípiques. Bases genètiques dels processos evolutius.

TEMA 17. Bessons i diagnòstic de zigositat. Freqüència. Factors que afecten la freqüència de bessons.

ANTROPOLOGIA MORFOLOGICA

TEMA 18. Creixement i desenvolupament. Etapes del creixement. Factors que influencien en el creixement.

TEMA 19. Pigmentació: color de la pell, ulls, cabell.

TEMA 20. Formacions Tegumentàries: Pilositat, el cabell, les ungles, dermatoglifs.

TEMA 21. Antropologia de la regió facial: regió ocular, regió bucal, regió nasal, pavelló auditiu extern (pavelló auricular).

ANTROPOLOGIA MOLECULAR

TEMA 22. Polimorfisme. Tipus. Polimorfismes i evolució.

TEMA 23. Introducció als grups sanguinis. Paleoserologia.

TEMA 24. Sistema ABO. Grups i Subgrups. Sistema secretori. Sistema Lewis.

TEMA 25. Sistema Rh. Haplotipus. Enfermetat hemolítica del nadó. Sistemes MN Ss

TEMA 26. Altres sistemes de grups sanguinis. Grups sanguinis en primats.

TEMA 27. Sistema HLA. Implicacions pràctiques: trasplantacions, enfermetat, exclusió de la paternitat.

TEMA 28. Polimorfismes proteínics. Haptoglobines. Transferrines. Complement. Component específic de grup. Immunoglobulines: Am, Gm, Km.

TEMA 29. Polimorfisme enzimàtic. Glucosa-6-fosfat-deshidrogenasa. Fosfatasa àcida. Fosfoglucomutasa. Colinesterasa sèrica.

TEMA 30. Hemoglobines: variants normals i patològiques. Talassèmies.

TEMA 31. Variacions biològiques en poblacions actuals: races i poblacions.

CITOGÈNÈTICA HUMANA

- TEMA 32. Introducció: tècniques.
- TEMA 33. El cariotip humà. Polimorfismes cromosòmics.
- TEMA 34. Alteracions cromosòmiques numèriques. Triploïdia. Trisomia. Monosomia.
- TEMA 35. Canvis Cromosòmics estructurals. Translocacions. Inversions. Deleccions.
- TEMA 36. Determinació del sexe - Antigen H-Y. Inactivació del cromosoma X.
- TEMA 37. Anomalies dels cromosomes sexuals. Estadis intersexuals.
- TEMA 38. Diagnòstic prenatal de les enfermetats hereditàries.